

**VOLBA SCÉNÁŘE ZAVEDENÍ EURA
V ČESKÉ REPUBLICE**

**NÁRODNÍ KOORDINAČNÍ SKUPINA PRO ZAVEDENÍ EURA
V ČR**

ČERVEN 2006

VOLBA SCÉNÁŘE ZAVEDENÍ EURA V ČESKÉ REPUBLICE

1. Úvod

Euro bylo zavedeno v letech 1999 – 2001, a to ve dvou krocích – v bezhotovostní formě v roce 1999 (v Řecku v roce 2001), zatímco bankovky a mince byly uvedeny do oběhu k 1.1. 2002. Souběžný oběh bankovek a mincí v původních národních měnách a v euroměně netrval v jednotlivých dvanácti zemích stejnou dobu, skončil však na konci února 2002. Technické zvládnutí tohoto komplexního procesu bylo hodnoceno jako úspěšné. V řadě států se nicméně vyskytly dílčí problémy, zejm. v oblastech logistiky, které bylo nutno operativně řešit. V rámci dnes již historického hodnocení je rovněž často poukazováno na fakt, že výše uvedené tříleté přechodné období mezi zavedením bezhotovostního eura a bankovek a mincí bylo neúměrně dlouhé.

Současná situace nových členských států EU je odlišná:

- a) nové členské země si nemohly sjednat tzv. opt-out, tj. trvalou výjimku na zavedení eura, kterou mají v současnosti Velká Británie a Dánsko; závazek zavést jednotnou měnu byl součástí jejich vstupních podmínek do EU (v rámci tzv. kodaňských kritérií)
- b) země budou vstupovat již do existující měnové oblasti, tj. za podmínek, kdy euro existuje a je možné ho užívat i v nových členských státech EU (dobrovolně - na základě smluvní volnosti)
- c) do eurozóny nevstoupí všech deset nových členských zemí najednou, jednotlivé země vzhledem k různé úrovni připravenosti přijímají vlastní strategie ohledně vstupu včetně časování
- d) řada zemí absolvovala výměnu národní měny v nedávné minulosti (např. v ČR to byla měnová odluka v roce 1993) a disponují tudíž v této oblasti cennými zkušenostmi

Postupy zavedení eura současnými členy eurozóny lze tedy v případě nových členských zemí aplikovat pouze v omezené míře. Přínosné pro nás bude sledovat postup „nových“ členů, kteří zavedou euro před ČR (případně se poučit z možných chyb).

2. Legislativní rámec

Primární právo ES

Podmínky vstupu členského státu EU do eurozóny a postup při přijímání do eurozóny jsou primárním právem upraveny především v čl. 121 a 122 Smlouvy o založení ES (dále jen Smlouva). Čl. 121 odst. 1 definuje podmínky, jejichž splnění je pro členský stát usilující o vstup do eurozóny nezbytné, tzv. maastrichtská kritéria. Čl. 122 stanoví, že rozhodnutí o zrušení výjimky ze zavedení jednotné měny, přijímá Rada EU, a to na návrh Evropské komise po konzultaci s Evropským parlamentem a po projednání v Radě EU zasedající ve složení hlav států nebo vlád (politická dimenze).

Rozhodnutí Rady EU vychází ze závěrů konvergenčních zpráv vypracovaných nezávisle na sobě Evropskou komisí a Evropskou centrální bankou (ECB), v rámci kterých je hodnocen jednak stupeň ekonomické konvergence (plnění maastrichtských kritérií) a dále míra slučitelnosti národní legislativy s právem ES. Součástí rozhodnutí Rady EU o zrušení výjimky ze zavedení eura je stanovení přesného data vstupu země do eurozóny (tj. o době, kdy zrušení výjimky vstoupí v účinnost). Po rozhodnutí o zrušení výjimky a stanovení přesného data Rada EU určí přepočítací koeficient (tj. kurz národní měny vůči euru, kterým po zavedení eura budou přepočítávány veškeré peněžní částky).

Z právního i technického hlediska je termín rozhodnutí o zrušení výjimky ze zavedení eura důležitý z řady důvodů, neboť v intervalu mezi rozhodnutím o zrušení výjimky a jeho vstupem v účinnost se musí země připravit na realizaci závazků platných do té doby jen pro členy eurozóny (např. vydávání bankovek a mincí, provádění operací na volném trhu v souladu s pravidly a postupy ECB, ustanovení týkající se stanovování povinných minimálních rezerv, transfer devizových rezerv, úpravy systémů mezibankovního přeshraničního platebního styku atd.).

Datum vstupu ČR do mechanismu měnových kurzů ERM II musí proto být stanoveno s ohledem na očekávané datum rozhodnutí o vstupu ČR do eurozóny, protože k datu vypracování konvergenčních zpráv musí být všechna maastrichtská kritéria (tj. včetně dvouletého fungování české měny v systému ERM II) splněna.

Současný indikativní harmonogram založený na termínu vstupu do eurozóny v roce 2010 předpokládá vstup ČR do systému měnových kurzů v prvním pololetí roku 2007. Splnění nutných podmínek pro zavedení eura tedy nastane v 1. pololetí roku 2009, tj. zhruba půl roku před plánovaným zavedením eura. Tato doba je z hlediska technických příprav považována za spíše minimální.

Sekundární právo ES

Smlouva o založení ES přímo neřeší jednotlivé scénáře přechodu na jednotnou měnu – ty jsou součástí sekundárního práva, jmenovitě nařízení č. 974/98 o zavedení eura změněného nařízením č. 2596/2000 a č. 2169/2005.

Z věcného hlediska nařízení definuje možné scénáře zavedení eura, a to:

- scénář s využitím přechodného období (tzv. madridský scénář)
- jednorázový přechod na euro, tzv. „velký třesk“ (též označovaný jako „Big Bang“)
- jednorázový přechod na euro s využitím „fáze postupného zrušení“, tzv. Phasing-Out

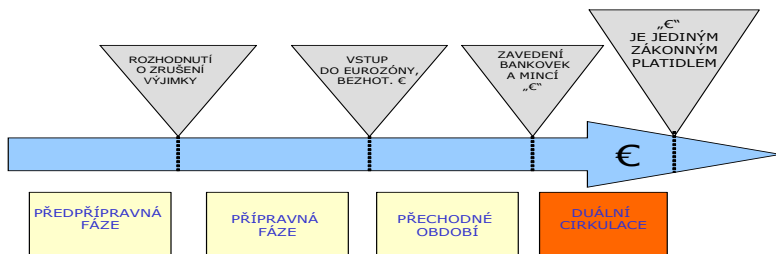
3. Přehled jednotlivých scénářů

a) Scénář s využitím přechodného období (tzv. madridský scénář)

- euro je zavedeno nejdříve v bezhotovostní podobě, národní měna se stává podjednotkou eura (tzv. nesetinnou denominací podle přepočítacího koeficientu)
- v přechodném období si bankovky a mince znějící na národní měnové jednotky zachovávají platnost, bankovky a mince v euru nejsou oficiálním platidlem
- mezi bezhotovostním a hotovostním zavedením eura existuje přechodné období v maximální délce tři let
- v bezhotovostním styku lze používat jak národní měnové jednotky, tak i euro (pravidlo dobrovolnosti, není možné žádné přinucení)
- dlužné částky na účet věřitele lze hradit jak v eurech, tak v národní měně, částka je připsána v měně, ve které je veden účet věřitele, případný přepočet se provede na základě přepočítacích koeficientů (z tohoto ustanovení vyplývá pro úvěrové instituce povinnost vést paralelně účty ve dvou měnách, za přepočet nelze vybírat kurzové poplatky)
- členské státy mohou v přechodném období přepočítat nesplacené vládní dluhopisy na euro a rovněž převést své vypořádací systémy pro cenné papíry a pro vypořádání plateb
- v době vzniku eurozóny se jednalo o jediný existující scénář

obr. č. 1

„Madridský“ scénář zavedení eura

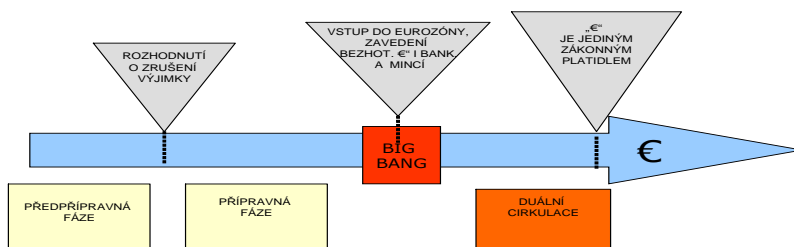
ČNB

b) **Jednorázový přechod na euro, tzv. „velký třesk“** (též označovaný jako „Big Bang“)

- jedná se o současné zavedení bezhotovostního a hotovostního eura v jeden časový moment
- nařízení č. 974/98, ve znění pozdějších změn, „velký třesk“ přímo nedefinuje – zmiňuje se pouze o možnosti zavést bezhotovostní i hotovostní euro ke stejnému datu, z toho lze dovodit konstrukci, že se jedná o zavedení eura s přechodným obdobím v délce 0 časových jednotek
- od zavedení hotovostního eura nové právní nástroje mohou znít pouze na euro, dosavadní nástroje znějící na národní měnové jednotky se přepočtou pomocí přepočítacího koeficientu

obr. č. 2

„Big bang“

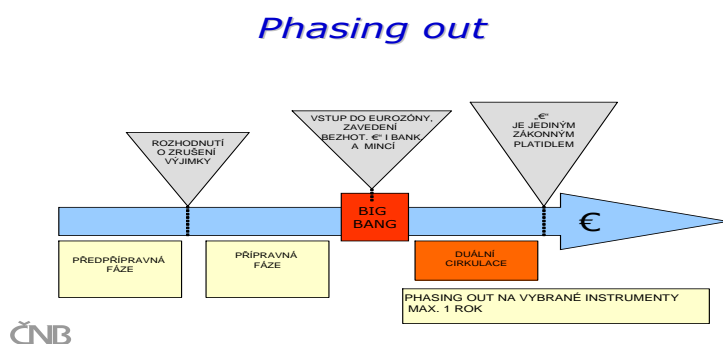

ČNB

c) **Phasing - Out** („období postupného zrušení“)

- je možný pouze při volbě scénáře „velký třesk“, nelze jej kombinovat s přechodným obdobím
- po určitou dobu po zavedení eura (max. však po dobu jednoho roku) je možné používat vybrané právní nástroje¹ znějící na národní měnu (jde tedy o dílčí výjimku z obecné zásady, že po zavedení hotovostního eura nelze používat národní měnové jednotky v nových právních nástrojích)
- použití této zásady by mělo být časově i věcně omezeno na určité oblasti (např. fakturace malých podnikatelů, živnostníků)
- placení a účtování je však nutné provést vždy v eurech
- za přepočítání z fakturované národní měny na eura by podle dosavadního výkladu EK odpovídal variantně buď příjemce faktury nebo ten, kdo pro něj technicky zajistí platbu (banka, pošta ...)

obr. č. 3

¹ Jedná se např. o faktury, smlouvy, účtenky aj. nástroje. Přesné vymezení těchto nástrojů by muselo být upraveno v rámci národní legislativy.

4. Komparace scénářů

Následující přehled uvádí výčet základních charakteristik jednotlivých scénářů, které jsou relevantní při rozhodování o volbě konečné varianty přechodu na euro v České republice.

Přechodné období - madridský scénář

- proces zavedení eura je delší než u zbývajících scénářů, přechodné období umožňuje rozfázovat opatření k zavedení eura do delšího období (např. ražba mincí s národní stranou, předzásobení ekonomiky bankovkami a mincemi denominovanými v euru)
- v průběhu přechodného období musí úvěrové instituce vést paralelně účty v národní měně i v euru (tento problém odpadá u ostatních dvou scénářů)
- zdůvodnění veřejnosti toho, proč existuje přechodné období v době existence hotovostního eura by bylo velmi náročné (přechodné období by ale v současnosti trvalo určitě kratší dobu, než možné 3 roky, na základě zkušeností zemí „1. vlny“ se odhaduje doba trvání do 1 roku)
- přechodné období se může v podmínkách, kdy euro existuje, fakticky změnit v dlouhé období duální cirkulace národní měny a eura

Jednorázový přechod – „velký třesk“

- koncept je jasnější a přehlednější pro všechny zúčastněné subjekty
- lépe vyhovuje podmínkám, kdy euro existuje
- z hlediska nákladů půjde velmi pravděpodobně o nejlevnější variantu
- oproti madridskému scénáři je náročnější na koordinaci a přípravu soukromého a veřejného sektoru, neboť všechny změny by se měly odehrát v jeden okamžik
- Česká republika disponuje zkušenostmi z poměrně nedávno realizované měnové odluky v r. 1993
- stejně jako u scénáře Phasing - Out se jedná o dosud nerealizovaný scénář („velký třesk“ bude ovšem např. již v r. 2007 realizován ve Slovinsku)

Phasing - Out (postupné zrušení)

- oproti prvním dvěma scénářům dává delší čas na přizpůsobení subjektům veřejného a soukromého sektoru (možnost ještě po dobu do 1 roku od zavedení eura používat „staré“ právní nástroje jako např. faktury, účtenky apod.)
- v rámci národní legislativy by muselo dojít k zpřesnění jeho průběhu (doba trvání Phasing-Out max. 1 rok či kratší, vymezení, kterých právních nástrojů se týká apod.)
- u finančních zprostředkovatelů (zejména banky a pošta) by došlo k prodloužení procesu přechodu (nutnost i v období po zavedení eura přepočítávat částky v národní měně na eura), což by zřejmě vyvolalo dodatečné náklady a mohlo snížit transparentnost

- ačkoliv scénář zavedení eura „velký třesk“ v praxi neproběhnul, odpovídá „standardnímu“ scénáři zavedení nové měny; proveditelnost a výhodnost Phasing - Out není zřejmá

Ze strany příslušné země je scénář pro zavedení eura definován v rámci Národního plánu pro zavedení eura. Volba scénáře je následně součástí rozhodnutí, kterým Rada EU vyhlásí zrušení výjimky ze zavedení eura v dané zemi. Scénář postupného zrušení tedy nelze použít na poslední chvíli jako nouzový, pokud by se zjistilo, že „velký třesk“ není v některé oblasti adekvátně připraven.

5. Formulace doporučení k volbě scénáře zavedení eura v ČR

a) Nové členské země a volba scénáře

S výjimkou Maďarska a Polska, které dosud nemají přesně stanoven termín a specifikovány další náležitosti procesu zavedení eura, preferují všechny ostatní nové členské země „velký třesk“. Argumentace jednotlivých států je založena zejména na skutečnosti, že tento typ scénáře lépe odpovídá podmínkám, kdy již euro existuje jak v hotovostní, tak v bezhotovostní formě. Scénář „velký třesk“ je rovněž jasnější než Phasing - Out, do současné doby nebyl navíc tento koncept ze strany orgánů EU oficiálně jasněji definován. Z nových členských zemí jediné Malta zvažuje zavedení eura formou scénáře Phasing - Out, ale tato varianta bude nadále diskutována s Evropskou komisí v rámci skupiny PAN II.

b) Stanovisko pracovní skupiny NKS pro finanční sektor k volbě scénáře

V rámci pracovní skupiny pro finanční sektor byli osloveni její členové – zástupci MF ČR, České bankovní asociace, Komory auditorů ČR a Svazu průmyslu a dopravy ČR.

Výsledkem analýz pracovní skupiny je jednoznačné podpoření scénáře „velký třesk“ jakožto nejvhodnější formy zavedení eura v ČR.

Nad rámec již deklarovaných hlavních výhod scénáře „velký třesk“ členové pracovní skupiny argumentačně podpořili vybranou variantu následovně:

- odpadá riziko nedokonalé koordinace více akcí při postupném zavádění nové měny
- odborníci i veřejnost si budou vědomi nezvratnosti procesu i odpovědnosti za jeho průběh, nebude vytvářen další čas pro spekulace
- v oblasti legislativy existuje nejvyšší míra právní jistoty
- při volbě scénáře „velký třesk“ může být celý proces završen v rámci jednoho volebního období vlády, která bude rozhodovat jak o scénáři, tak o datu přijetí eura, a také schvalovat příslušný národní plán
- bezhotovostní i hotovostní platební styk již v euru probíhá

- omezení nutnosti „krátkodobých, přechodných“ změn programového vybavení
- nižší investice do transakčních systémů a informačních technologií
- po provedení nutných příprav mohou bankovní systémy přejít na bezhotovostní euro prakticky ze dne na den
- účetní snadnost a rychlost, jednoznačnost – úspora nákladů, dtto pro oblast informatiky a statistiky

Pracovní skupina pro finanční sektor současně specifikovala rizika spojená s jednotlivými scénáři. Jako největší riziko s aplikací „velkého třesku“ se jeví souběh všech činností a změn v souvislosti s přechodem na euro do jediného časového okamžiku

Tomuto riziku je třeba předejít včasnou a kvalitní přípravou všech subjektů a rozhodnutím o volbě scénáře co možná nejdříve. Vybraný scénář by se již poté neměl podstatněji měnit².

Pro úplnost informace je nutné zmínit, že ČNB provedla na přelomu let 2004-2005 neformální šetření ohledně volby scénáře přechodu na jednotou měny mezi bankami a dalšími poskytovateli peněžních služeb. Pro přechodné období se vyjádřil provozovatel bankomatů (konkrétně společnost MUZO Global Payment). Ve stanovisku této společnosti však byla uváděna řada problémů souvisejících s prováděním transakcí ve dvou měnách – ty však právě scénář „velký třesk“ ve své podstatě eliminuje, čili důvod jejich preferování scénáře s přechodným obdobím není zřejmý.

V rámci unie soukromých bezpečnostních služeb (Security Club) považují přechodné období do poloviny února daného roku za rozumné nejen z hlediska doby potřebné pro distribuci eurobankovek a euromincí do bank, ale i z hlediska zásobení bankomatů. V tomto případě však není dostatečně jasné, zda si je unie vědoma skutečnosti, že i v rámci scénáře „velký třesk“ bude z důvodu plynulého přechodu na hotovostní euro existovat období duální cirkulace, kdy bude docházet k uvádění eura do oběhu a současnému stahování národní měny.

Jak provozovatelé bankomatů, tak zástupci poskytovatelů bezpečnostních služeb projeví zájem podílet se na diskuzích v rámci přípravy ČR na zavedení eura. Z některých stanovisek bylo zřejmé, že došlo k záměně pojmů přechodné období a duální oběh. Do budoucna proto vidíme jako účelné zapojit i tyto subjekty do činnosti pracovní skupiny pro finanční sektor.

---

² Vybraný typ scénáře musí země oznámit v rámci jednání s orgány EU o zrušení výjimky na zavedení eura. Typ scénáře je poté součástí přílohy nařízení 974/98 o zavedení eura. V praxi je však o scénáři rozhodnuto v dané zemi dříve, neboť Národní plány pro zavedení eura jsou zpracovávány s ohledem na vybranou variantu. Tento přístup zajišťuje potřebou míru jistoty při přípravě přechodu na euro pro všechny zúčastněné subjekty.

c) Stanovisko pracovní skupiny NKS pro legislativu k volbě scénáře

Pracovní skupina projednala problematiku volby scénáře zavedení eura v ČR a jednoznačně se shodla na variantě jednorázového přechodu na euro, tedy na variantě „velký třesk“. Důvodem pro toto doporučení je skutečnost, že ostatní dvě varianty jsou z pohledu legislativních změn obsahově náročnější, neboť jakákoliv přechodná období či období postupného zrušení české měny si vyžádají rozsáhlejší a složitější legislativní úpravy.

Výsledkem analýz pracovní skupiny je jednoznačné podpoření scénáře „velký třesk“ jakožto nejvhodnější formy zavedení eura v ČR.

d) Stanovisko pracovní skupiny NKS pro informatiku a statistiku k volbě scénáře

Pracovní skupina analyzovala základní scénáře zavedení eura z hlediska dopadu na informační systémy, a to jak na informační systémy veřejné správy, tak na informační systémy soukromého sektoru, neboť z hlediska funkčnosti mají shodné rysy. Pracovní skupina se jednoznačně vyslovila pro variantu „velký třesk“. Z hlediska fungování informačních systémů je nutné především vyřešit jak fungování samotného informačního systému, tak komunikaci s tímto systémem (vstupy a výstupy) včetně procesů s tím spojených. Transformace jádra informačního systému z českých korun na eura musí být uskutečněna u všech variant zavedení eura, rozdíl však nastává u výstupů a vstupů do informačního systému, neboť u varianty „velký třesk“ bude změna interface jednodušší, zatímco v obou dalších variantách by bylo nutno interface nastavit tak, aby mohl fungovat na bázi koordinace vstupů a výstupů CZK/EUR.

V případě varianty „velký třesk“ bude cena vybudování funkčního komunikačního prostředí jakéhokoli informačního systému mnohem nižší, pokud interface bude fungovat na bázi euro/ euro a bude také omezena chybovost systému, jejíž pravděpodobnost by se zvýšila v dalších dvou variantách, v nichž by systém musel komunikovat na bázi určitého „přepočtu“, tedy složitějším způsobem. Dynamický vývoj v oblasti informačních systémů vyžaduje, aby všechny informační systémy prošly určitým upgradem a dnešní aplikace jsou již natolik vyvinuté, že přepnutí do režimu euro by neměl být zásadní technický problém, např. současné aplikace k účetnictví jsou již dnes multiměnové. Varianta „velký třesk“ se z hlediska dopadu na informační systémy jeví jako nejlevnější, nejjednodušší a nejméně pracná.

Výsledkem analýz pracovní skupiny je jednoznačné podpoření scénáře „velký třesk“ jakožto nejvhodnější formy zavedení eura v ČR.

e) Stanovisko pracovní skupiny NKS pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele k volbě scénáře

Na základě stanovisek jednotlivých členů pracovní skupiny byl jednoznačně doporučen scénář zavedení eura „velký třesk“. Tento scénář je jednorázový, jasný a přehledný a dle názorů členů pracovní skupiny minimalizuje období přechodných mimořádných obchodně provozních opatření souvisejících se souběžným užíváním a evidencí dat, údajů a informačních sdělení v obou měnách, což ostatní scénáře nenabízejí, neboť vyžadují přechodná provizoria, která dopadají především na sektor maloobchodu.

Varianta „velkého třesku“ se také jeví jako nejméně nákladná a je také vhodná z hlediska ochrany spotřebitele, neboť riziko růstu cen vyplývající ze zvýšených nákladů na zajištění duálního vykazování bezhotovostních transakcí, které souvisí s přechodným obdobím a odlišením režimu bezhotovostního a hotovostního styku, převažuje nad možnými pozitivy, která pro spotřebitele mohou z ostatních variant vyplývat. Pracovní skupina také vyjádřila stanovisko k otázce délky dvojího oceňování před okamžikem zavedení eura v trvání 6 měsíců a k otázkám duální cirkulace po „velkém třesku“ v trvání dvou měsíců a k dvojímu oceňování v trvání maximálně 6 měsíců.

Výsledkem analýz pracovní skupiny je jednoznačné podpoření scénáře „velký třesk“ jakožto nejvhodnější formy zavedení eura v ČR.

f) Stanovisko pracovní skupiny NKS pro veřejné finance a veřejný sektor k volbě scénáře

Členové pracovní skupiny se shodli na doporučení scénáře "velký třesk", neboť se jedná o nejtransparentnější, nejrychlejší a nejprehlednější scénář pro všechny zúčastněné subjekty.

Z hlediska daňové problematiky se „velký třesk“ jeví jako varianta s nejnižší administrativní náročností jak pro daňové poplatníky, tak i pro daňovou správu (např. z hlediska majetkových daní a poplatků odpadá pro správce daně povinnost po delší období zpracovávat současně obě měny), včetně samotných úprav daňové legislativy. Varianta „velký třesk“ se také jeví jako méně nákladná ve srovnání s variantou dvoufázového přechodu, tj. s madridským scénářem.

Výsledkem analýz pracovní skupiny je jednoznačné podpoření scénáře "velký třesk" jakožto nejvhodnější formy zavedení eura v ČR.

g) Stanovisko pracovní skupiny NKS pro komunikaci k volbě scénáře

Členové pracovní skupiny doporučují pro zavedení eura scénář „velký třesk“, neboť tento scénář je z hlediska komunikace přehledný, srozumitelný, pochopitelný a z finančního hlediska nejméně náročný. Výhody tohoto

scénáře budou obsaženy v komunikační strategii, jež bude pro zavedení eura vypracována.

Výsledkem analýz pracovní skupiny je jednoznačné podpoření scénáře „velký třesk“ jakožto nejvhodnější formy zavedení eura v ČR.

h) Doporučení pracovních skupin NKS

Předsedové pracovních skupin NKS formulovali na jednání s národním koordinátorem pro zavedení eura dne 15. 6. 2006 toto stanovisko: **Předsedové pracovních skupin se po předchozím projednání v pracovních skupinách jednoznačně shodli na doporučení zvolit při zavedení eura v ČR variantu „velký třesk“.**

i) Stanovisko ČNB ohledně volby scénáře

Stanovisko ČNB ve věci volby scénáře přechodu bylo rámcově obsaženo v materiálu z ledna 2005 „Přehled úkolů v oblasti působnosti ČNB a nástin dalších úkolů v souvislosti se zavedením eura v České republice“. **ČNB se zde přiklonila k názoru použít stejně jako ostatní nové členské země jednorázový přechod na euro, čili „velký třesk“.**

I když v dané době nebyl znám scénář Phasing-Out, nevidí ČNB žádný podstatný důvod, proč tento scénář preferovat před scénářem "velký třesk". Vedle argumentů uvedených ve prospěch „velkého třesku“ v předcházejících částech materiálu hovoří dále fakt, že na rozdíl od zbývajících „postupných“ scénářů bude směřovat ekonomiku k přechodu na jednotnou měnu v jeden rozhodný okamžik. To bude sice spojeno s vysokými nároky na zvládnutí celého procesu a jeho koordinaci, na druhé straně však jednotlivé subjekty „donutí“ opravdu zodpovědně načasovat přípravu a znemožní tak možné odkládání jednotlivých kroků jak ze strany soukromého, tak veřejného sektoru na nejzazší možnou dobu. Ve prospěch „velkého třesku“ hovoří i skutečnost, že se jedná o jasný a srozumitelný koncept pro všechny zúčastněné a bude jej poměrně snadné komunikovat v rámci informační kampaně. Proti užití „Phasing-Out“ hovoří zejména značná nejasnost celého konceptu.

Z hlediska centrální banky se jako určitý problém při jednorázovém zavedení eura jeví vedle malého časového prostoru pro ražbu mincí s národní stranou a jejich distribuci i zvýšené nároky na logistiku (přeprava a uschovací kapacity). Výrobu mincí lze zahájit až poté, kdy Rada EU zruší ČR výjimku ze zavedení eura, tj. na základě současných indikativních harmonogramů zhruba 6-8 měsíců před „velkým třeskem“.

Možností, jak získat větší časový prostor mezi zrušením výjimky a jejím vstupem v účinnost, je vstoupit do systému měnových kurzů ERM II o několik měsíců dříve než je plánováno, a po uplynutí nezbytné doby 2 let požádat o zpracování mimořádné Konvergenční zprávy. Tím by bylo možné urychlit rozhodovací proces v EU o zrušení výjimky pro ČR a současně tak

získat možnost zahájit např. výrobu mincí dříve. Delší období pro finální část přípravy by bylo navíc bezesporu výhodné i pro všechny ostatní subjekty ekonomiky.

j) Stanovisko Ministerstva financí ČR k volbě scénáře

Ačkoli odhad nákladů za veřejný sektor je v této fázi v objektivní podobě nemožný (není znám ještě přesný rozsah procesů, které budou muset proběhnout a v jakých termínech), lze z porovnání principů jednotlivých scénářů odvodit, že nejvyšší náklady by vyžadoval scénář s přechodným obdobím, neboť v průběhu celého přechodného období bude nutné udržovat řadu činností, od fungování systémů pracujících ve dvou měnách až po komunikační aktivity.

Navíc celý proces přechodu na euro by měl dva vrcholné okamžiky, a to zavedení bezhotovostního eura a zavedení hotovostního eura. Naopak nejnižší náklady lze očekávat u scénáře „velký třesk“, v rámci kterého je pouze jeden vrcholný okamžik, což znamená vynaložení některých nákladů pouze jednou (komunikační náklady, úpravy systémů, změny formulářů).

Dále vzhledem k nejasné interpretaci některých aspektů scénáře „Phasing-out“, vyšší legislativní a zřejmě též technické náročnosti realizace tohoto scénáře, **preferuje Ministerstvo financí ČR jednoznačně scénář jednorázového přechodu na euro čili „velký třesk“.**

6. Závěr – návrh doporučení Vládě ČR ve věci volby scénáře zavedení eura v ČR a návrh dalších opatření

Doporučení Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v ČR

Národní koordinační skupina pro zavedení eura v ČR se v souladu s úkolem vyplývajícím z usnesení vlády č. 1510 ze dne 23. 11. 2005 a na základě důkladného vyhodnocení výhod a nevýhod jednotlivých variant zavedení eura na jednání dne 30. 6. 2006 shodla na doporučení zvolit při zavedení eura v České republice variantu jednorázového přechodu na euro, tzv. „velký třesk“.

Další postup prací

Po schválení vybraného scénáře Vládou ČR bude Národní plán zavedení eura, jenž má být podle usnesení č. 1510 ze dne 23. listopadu 2005 zpracován a předložen vládě do 31. prosince 2006, dále vypracováván tak, že se zaměří na opatření a doporučení týkající se této varianty. Zpracování Národního plánu v rámci NKS je předpokládáno do konce října 2006, poté bude předložen Vládě ČR ke schválení. V dalších letech může být Národní plán dále aktualizován.

Pro informaci

Národní plán zavedení eura v České republice

Schválení scénáře zavedení eura je důležitým krokem k úspěšnému vyhotovení Národního plánu zavedení eura, jehož zpracování je podle usnesení vlády č. 1510 ze dne 23. listopadu 2005 úkolem Národní koordinační skupiny pro zavedení eura. Zmíněným usnesením vláda ČR schválila materiál Institucionální zajištění zavedení eura v ČR, vyslovila souhlas se jmenováním náměstka ministra financí Ing. Tomáše Prouzy, MBA do funkce národního koordinátora zavedení eura v ČR a se zřízením Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v ČR (NKS). Ministerstvo financí ČR bylo určeno za gestora řízení a zajišťuje koordinaci činností souvisejících s přípravou na zavedení eura v ČR. V roce 2006 je hlavním úkolem právě zpracovat Národní plán zavedení eura v ČR, jenž má být předložen vládě do konce tohoto roku.

Vstup do eurozóny znamená natolik komplexní proměnu ekonomického prostředí, že je potřeba v zájmu právní jistoty v předstihu připravit plán potřebných legislativních, technicko-organizačních a institucionálních opatření. Národní plán následně zajistí, aby se všechny relevantní subjekty seznámily s kroky, jež budou provedeny, a měly tak – stejně jako všichni občané České republiky – možnost se připravit na změny, jež zavedení eura v ČR přinese. Národní plán, jak bude zpracován v průběhu tohoto roku, bude obsahovat hlavní principy a doporučení zavádění eura a detailní harmonogram prací zejména na rok 2007. V dalších letech bude postupně aktualizován a dále konkretizován, podobně jako tomu bylo také v dalších zemích, jež euro zavedly, či jež zavedou v nejbližších letech.

Ministerstvo financí jako gestor institucionálního rámce zavedení eura konstatuje, že Česká republika je připravena zajistit veškeré potřebné kroky v příslušném harmonogramu vztaheném k datu přijetí eura. Ministerstvo financí spolupracuje v rámci NKS na přípravě Národního plánu s Českou národní bankou a dalšími resorty a při přípravě plánu sledují vývoj v současných zemích eurozóny i v nových členských zemích EU, které zamýšlejí přijmout euro dříve než ČR, a budou se snažit aplikovat všechny dostupné zkušenosti, které tyto státy se zaváděním eura získaly a získají, tak, aby proces zavedení eura proběhl v České republice hladce a bezproblémově.

- Přílohy:
1. Hlavní rozdíly mezi jednotlivými scénáři zavedení eura
  2. Graf: Scénář jednorázového zavedení eura, tzv. „velký třesk“
  3. Definice používaných pojmů

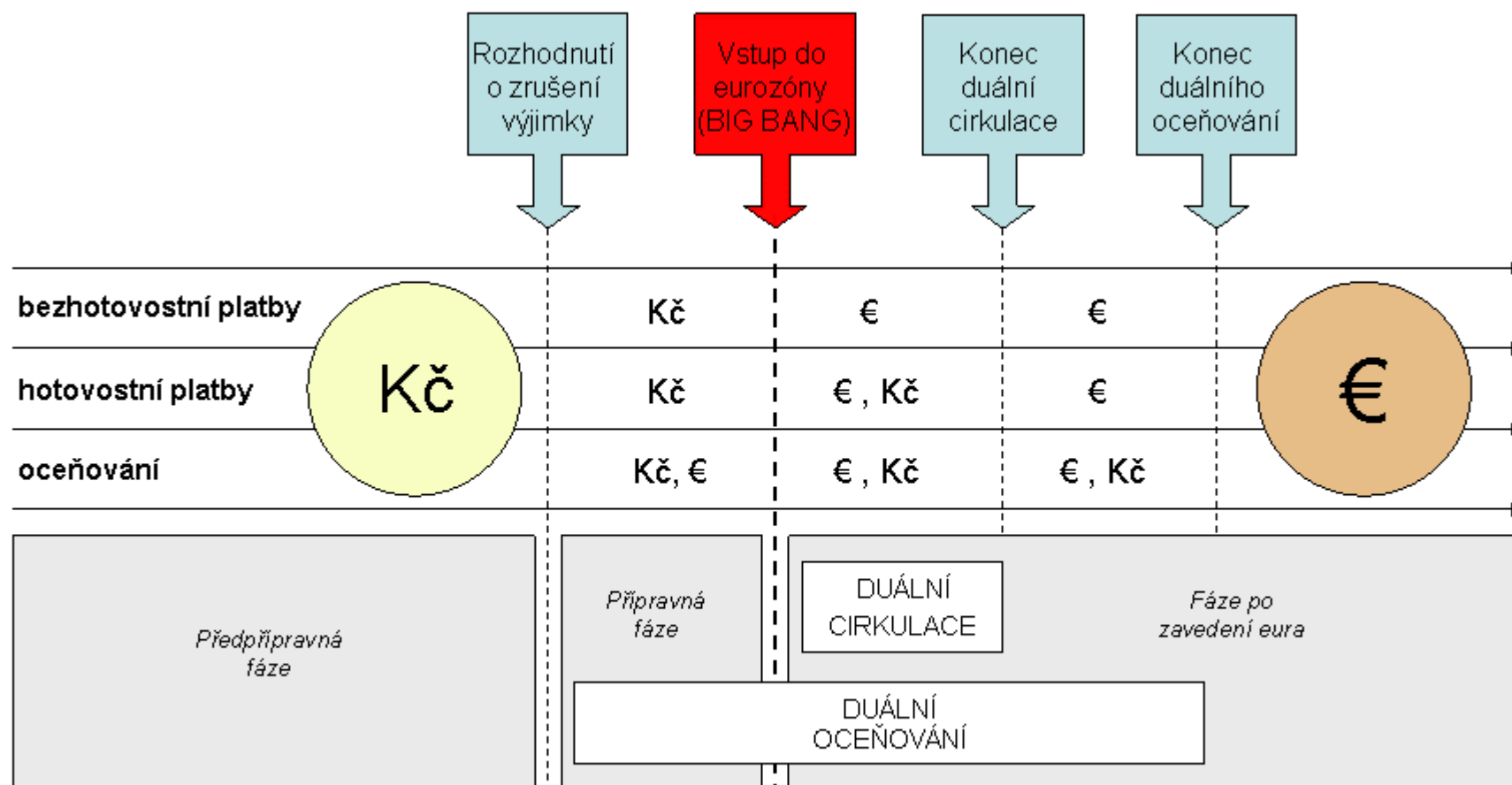
Hlavní rozdíly mezi jednotlivými scénáři

Operace/užití právního nástroje po vstupu země do eurozóny	Madridský sc.	Big Bang	Phasing out
Vedení účtů v národní měně	ANO	NE	NE
Provádění bezhotovostních transakcí v národní měně	ANO	NE	NE
Provádění hotovostních plateb v národní měně	ANO	NE*)	NE*)
Provádění hotovostních plateb v €	NE**)	ANO	ANO
Vydávání faktur aj. instrumentů v národní měně (časově omezeno)	ANO	NE	ANO

Zdroj: EK, *) s výjimkou období duální cirkulace, **)euro je možné užívat pro hotovostní platby, pokud se na tom dohodnou obě strany kontraktu

Graf: Scénář jednorázového zavedení eura, tzv. „velký třesk“

Zdroj: MF ČR

Definice používaných pojmů:

- **Zrušení výjimky na zavedení eura/Abrogation of Derogation** - Rozhodnutí Rady EU o zavedení eura v dané členské zemi EU
- **Přechodné období/Transition Period** - období, kdy euro existuje pouze v bezhotovostní podobě, v hotovostním oběhu se nadále používají bankovky a mince denominované v národní měně
- **Období duální cirkulace/Dual Circulation Period** - současně obíhají bankovky a mince denominované v euru a národní měně, národní měna je postupně stahována z oběhu
- **Dvojitý oceňování/Dual Display** - uvádění cen zboží a služeb jak v národní měně, tak v eurech